

ПЕРСПЕКТИВА

ЕНЕРГОАТОМ
ENERGOATOM

Тижнева газета

№3 (1476) 18 січня 2020 р.

Заснована в 1991 році

НАЙВАЖЛИВІШЕ ЗАВДАННЯ – ЗАВЕРШЕННЯ РЕМОНТНИХ РОБІТ НА ПЕРШОМУ ЕНЕРГОБЛОЦІ

На Хмельницькій АЕС на завершальній стадії процес лагодження турбогенератора першого енергоблока. Саме ця тема стала основною під час нещодавнього візиту виконувача обов'язків президента НАЕК «Енергоатом» Павла Павлишина. У супроводі спеціалістів електростанції він побував у машзалі, де проводяться ремонтні операції на статорі та роторі, поспілкувався із фахівцями, які причетні до ремонтних робіт.

Під час наради за участю керівників профільних дирекцій енергокомпанії, відокремлених

підрозділів «Атомпроектінжиніринг», «Атомремонтсервіс», «Складське господарство», спеціалістів ХАЕС Павло Павлишин цікавився складовими відновлення працездатності турбогенератора. Представники Хмельницької АЕС оприлюднили інформацію про хід робіт з перевірки власних частот коливань елементів обмотки статора з протоком дистилляту через обмотку статора, процес встановлення ізоляційних коробок нульових і фазних виводів, про підготовку до високовольтних випробувань обмотки статора. Під час наради були проаналізовані питання виконання графіків ремонту, проведення відповідних випробувань, налагоджувальних робіт на енергоблоці №1 ХАЕС згідно з графіком. Йшлося й про таку важливу технологічну операцію, як заведення ротора в розточку статора. Про основні напрямки ремонту турбогенератора доповіли генеральний директор Хмельницької АЕС Микола Панащенко, головний інженер Олександр Клепов, заступник головного інженера з ремонту Валерій Лисенко.

Крім обговорення проведення ремонтних робіт на турбогенераторі першого енергоблока Павло Павлишин заслухав інформацію й про інші важливі напрямки виробничої діяльності на Хмельницькій АЕС, серед яких - модернізація полярних кранів енергоблоків у рамках реалізації проекту Централізованого сховища відпрацьованого ядерного палива, будівництво Комплексу переробки радіоактивних відходів та оптимізація складських запасів ВП ХАЕС.

Як відомо, у результаті проведення тендеру з відбору компанії для створення в Україні Централізованого сховища відпрацьованого ядерного палива (ЦСВЯП) сухого типу для палива з трьох АЕС переможцем наприкінці 2005 року була визнана компанія «Holtec International». За проектом Хмельницька, Рівненська та Южно-Українська атомні електростанції мають відправляти відпрацьоване ядерне паливо у Централізоване сховище, яке будується у Чорнобильській

зоні. Створення такого об'єкта дасть змогу ДП «НАЕК «Енергоатом» значно скоротити витрати, пов'язані із поводженням з ВЯП, яке нині вивозиться на тимчасове зберігання у Російську Федерацію. Термін введення в експлуатацію 1-го пускового комплексу ЦСВЯП заплановано на поточний рік. Контракт на будівництво сховища передбачає, що компанія Holtec International постачатиме спеціальне устаткування для «сухого» зберігання відпрацьованого ядерного палива та його транспортування, а також на-

атомній станції. Наразі, вже завершується будівництво КППВ на Запорізькій та Рівненській АЕС. Там установки вже введені в експлуатацію.

За основним проектом, який намічено реалізувати на Хмельницькій АЕС, комплекс складатиметься із семи основних установок. На першій стадії триватиме вилучення накопичених за період експлуатації радіоактивних відходів. Після цього в установці сортування вони будуть сортуватися за видами переробки, радіоактивного забруднення тощо. Одна частина відходів

направлятиметься на установку пресування, інша – на установку спалювання. Далі відходи будуть цементуватися в контейнерах, щоб забезпечити повну герметизацію в бочках і щоб не було можливості їх розповсюдження. Потім ці відходи, вже законсервовані і зацементовані будуть проходити фазу паспортизації, тобто будуть всі радіаційні та масові характеристики кожного контейнера фіксуватися для того, щоб можна було передати разом із паспортом на підприємство для захоронення.

Обговорюючи питання діяльності складського господарства енергокомпанії, Павло Павлишин закликав виваженіше підходити до закупівлі основного обладнання з метою раціонального використання коштів.

На завершення свого перебування на промайданчику Хмельницької АЕС Павло Павлишин зустрівся із представниками станційних ЗМІ.

У розмові він акцентував увагу на важливості найшвидшого під'єднання до національної енергомережі першого енергоблока та виконання усіх важливих заходів із реконструкції та модернізації. Очільник енергокомпанії позитивно оцінив роботу колективу Хмельницької АЕС. За його словами, тут працюють справжні фахівці.

Олександр Шустерук
Фото автора

дасть Україні технології, що будуть застосовані, як на енергоблоках АЕС, так і при перевезенні ВЯП з АЕС до ЦСВЯП. Для успішного проведення всіх запланованих заходів перед фахівцями вітчизняних АЕС поставлене завдання здійснити модернізацію полярних кранів, перевантажувальних машин, транспортних коридорів та технологічних систем, тощо.

У ході обговорення нагальних питань на нараді порушувалось питання будівництва комплексів з переробки РАВ. Це питання стало актуальним після прийняття у 2008 році Закону України «Про загальнодержавну екологічну програму поводження з радіоактивними відходами». Цим документом встановлюється, що подібні комплекси мають бути створені на кожній

енергокомпанії, Павло Павлишин закликав виваженіше підходити до закупівлі основного обладнання з метою раціонального використання коштів.

На завершення свого перебування на промайданчику Хмельницької АЕС Павло Павлишин зустрівся із представниками станційних ЗМІ.

У розмові він акцентував увагу на важливості найшвидшого під'єднання до національної енергомережі першого енергоблока та виконання усіх важливих заходів із реконструкції та модернізації. Очільник енергокомпанії позитивно оцінив роботу колективу Хмельницької АЕС. За його словами, тут працюють справжні фахівці.

Олександр Шустерук
Фото автора

ХАЕС: ДЕНЬ ЗА ДНЕМ

Станом на 16 січня 2020 року енергоблок №2 Хмельницької АЕС працював на потужності 1011 МВт. За попередню добу енергоблоком виробле-

но 24,33 млн кВт*год електроенергії, а з початку місяця - 364,81 млн кВт*год електроенергії.

На першому енергоблоці Хмельницької АЕС тривала чотирихвилинна вісімнадцяти доба ремонтних робіт.

Радіаційний стан на промисловому майданчику та у прилеглих регіонах не зазнавав змін, знаходиться на рівні, який відповідає нормальній експлуатації енергоблоків, і не перевищує природних фонових значень.

ОДНИМ - ЗОЗУЛЯ ЛІТА КУЄ, ІНШИМ - ВИСТУКУЄ ЗАЛІЗНИЧНА КОЛІЯ

Тридцять років поспіль Дмитро Царук сідає до своєї, можна сказати «рідної» кабіни тепловоза, і об'їжджає залізничне господарство Хмельницької АЕС. Нам пощастило, і машиніст нас, журналістів, запросив проїхатись мальовничою округою. З любов'ю ознайомив із начинням своєї машини: тут і такий собі блочний щит управління, і «чорні скриньки», і стоп-кран. Дмитру Царуку разом із помічником Павлом Ковальчуком за ці роки спільної праці колії понавистукували багато сотень кілометрів, які вимірювані щоденними турботами, злетами та успіхами. Саме в такі новорічно-різдвяні дні у далекому 1990 році народився залізничний цех, новий підрозділ молоді ХАЕС. Згодом у 2005 році автотранспортний і залізничний цехи було об'єднано у транспортний цех ВП ХАЕС. Ветерани-залізничники і їх незмінний керівник Олександр Кисельов, який 1989 року прийшов на станцію, пригадують, як все починалося, які етапи пройдено, якого професійного досвіду набув колектив.

Для Олександра Миколайовича фах залізничника став доленосним: пішов стопами старшого брата, який першим у сім'ї обрав цю професію. Після закінчення Чернівецького залізничного технікуму вчорашнього студента чекала армійська служба саме у залізничних військах.

На початку строкової служби довелося ціною мозолів пізнати премудрості будівництва залізничних колій. Схильність до аналітики юнака з Хмельниччини стала приводом для його зарахування старшим диспетчером першого залізничного корпусу. Олександр Кисельов мав допуск до секретної інформації про переміщення залізницею стратегічних вантажів у багатьох напрямках Радянського Союзу. Армія стала хорошою школою для формування справжнього фахівця.

У Нетішині ж свої професійні вміння Олександр Кисельов відшліфовував спочатку в колективі залізничників УБ ХАЕС, а у 1990 році був призначений керівником новостворюваного цеху на Хмельницькій АЕС.

- Залізничний цех електростанції створювався практично з «нуля», - пригадує Олександр Миколайович. - Основні посади було довірено працівникам, які обслуговували залізничну дільницю Управління будівництва ХАЕС, але вакансії вистачало. На кадрові питання тоді зверталась велика увага, кожен фахівець був на вагу золота. На початку нашої діяльності на балансі атомної станції було два старих тепловози, локомотивна бригада і складачі. Вже пізніше відділ укомплектували диспетчерами, ремонтною та експлуатаційною службами. Згодом штат було сформовано, і ми почали опановувати складові діяльності, адже потрібно було вивчити потреби цехів, потреби виробництва, особливості технологічних перевезень під час ремонту. У найкоротші терміни нам вдалося опанувати основні складові експлуатації та ремонту закріпленого обладнання. На початковому етапі транспортування вантажів здійснювалось тепловозами старого зразка. Поступово рухомий склад оновлювався, і залізничники ХАЕС отримали два нових тепловози.

Найтяжче було у перші три роки, поки вивчили технологію, закупили відповідне обладнання, вагони для перевезення, добре ознайомилися зі специфікою роботи усіх цехів. А далі все пішло – як по рейках, так би мовити.

У 1999 було побудовано нове депо та адміністративний корпус. Поетапно, згідно із потреба-

ми, закуповувався необхідний технологічний транспорт – вагони, платформа для перевезення забрудненого обладнання, мотовоз для ремонту колій, вагони для технологічних перевезень. До слова, 120-тонний транспортер для

перевезення свіжого ядерного палива, на відміну від інших вітчизняних АЕС, є лише на Хмельницькій електростанції.

І тоді, і зараз головне завдання колективу – вчасне перевезення вантажів для потреб станції, доставка свіжого ядерного палива, вивезення відпрацьованого, всі технологічні перевезення під час ремонту блоків, доставка необхідних матеріалів в ході експлуатації – ці операції зав'язані на залізничному транспорті. Найвідповідальнішим періодом для підрозділу стала будова і пуск другого енергоблока станції. Чимало обладнання було доставлено і на третій мільйоник ХАЕС.

Робота персоналу залізничного господарства транспортного цеху специфічна, обов'язковим фактором є узгодження процесів із Укрзалізницею. Олександр Кисельов підкреслює, що всі інструкції із перевезень, які діють на ХАЕС, спеціалісти погоджують із Укрзалізницею. Нетішинські залізничники здають екзамени у профільному відомстві, тому що їх професійні обов'язки є складовими спеціалізованого технологічного процесу. Паралельно виконуються вимоги обох структурних відомств: атомної галузі і залізничної сфери.

Вчасно і якісно здійснюється ремонт одинадцяти з половиною кілометрів залізничної колії та підтримання її у належному експлуатаційному стані, адже вантажі надходять велико-

габаритні, нестандартні. Найбільшими за об'ємом та вагою були парогенератори для третього енергоблока по 400 тонн кожний, а ще відповідальним етапом було відправлення з першого мільйонника ротора генератора вагою у 350 тонн. Про те, що техніка у підрозділі у належному стані, відповідно до плану перевірок засвідчує комісія Укрзалізниці, яка моніторить весь рухомий склад. Вона видає офіційний дозвіл на експлуатацію локомотивів і на виїзд на основну залізничну магістраль.

- Найбільше роботи та навантаження випадає залізничникам у період ремонтних кампаній на енергоблоках Хмельницької АЕС, - розповідає заступник начальника ТрЦ із залізничного транспорту Олександр Кисельов. – Ми доставляємо багато вантажів, які надходять на станцію Кривин, і врешті-решт на станцію Сільце, до виробничих цехів Хмельницької АЕС.

Процеси лагодження, реконструкції, модернізації на ХАЕС тривають як під час ремонтних кампаній, так і у міжремонтний період. Для виробництва потрібна велика кількість запасних деталей, нового обладнання, які вигідніше доставляти залізницею. Є вантажі, транспортування яких передбачене тільки спеціальними вагонами та платформами. Відповідальною роботою завжди вважається поставання на електростанцію свіжого ядерного палива. В міжремонтний період ми отримуємо вантажі, необхідні для експлуатації АЕС – це бензин, дизпаливо, вап-

но, мазут. Забезпечуємо необхідними матеріалами для щоденної експлуатації хімічний цех атомної станції. Всі вантажі, які УВТК замовляє згідно з технологічним процесом, в основному перевозимо ми. Зараз вводиться нова програма транспортування ядерного палива – ми її також вивчаємо, готуємо і колії, намагаємось йти в ногу із часом.

Гордість залізничного підрозділу ХАЕС - люди. Персонал протягом 30-ти років озброювався знаннями, вдосконалював професійні навички. Окрім заступника начальника ТрЦ із залізничного транспорту Олександра Кисельова 30 років трудового життя Хмельницькій АЕС присвятили спеціалісти-залізничники Дмитро Царук, Олександр Глімбовський, маневровий диспетчер Валентина Васякіна, Наталія Орлик. Майстри своєї справи передають досвід молоді. Залізничники ХАЕС бачать прогресивну перспективу в розвитку і вдосконаленні господарства.

- Хочеться, щоб набуло логічного завершення опорядження локомотивного депо. У нас запланована реконструкція і модернізація колій загальною довжиною до 5 кілометрів, - підхоплює розмову майстер з ремонту колій Олександр Глімбовський. – Але, насамперед, хочеться, аби всі були здоровими та щасливими, працювали у мирі та з наснагою.

Тетяна Степанюк

У ЕНЕРГОАТОМІ ОБГОВОРИЛИ ЗАКОНОДАВЧІ ІНІЦІАТИВИ З КЕРІВНИКОМ ПРОФІЛЬНОГО ПАРЛАМЕНТСЬКОГО ПІДКОМІТЕТУ

Стан законодавчого забезпечення діяльності НАЕК «Енергоатом» було обговорено на нараді за участі т.в.о. президента компанії Павла Павлишина та голови підкомітету з питань ядерної енергетики та ядерної безпеки Верховної Ради України Остапа Шипайла у НАЕК «Енергоатом» 13 січня. Керівник Енергоатома наголосив на важливості тісної взаємодії із депутатським корпусом Верховної Ради та необхідності ухвалення законопроектів, які розглядаються на нараді. Було детально обговорено 8 законопроектів, що були зареєстровані Верховною Радою поточного та минулого скликань, які потребують ухвалення з метою виконання міжнародних зобов'язань, стандартів та вимог, а також розроблені з урахуванням змін у законодавстві. Крім того, було обговорено 6 проектів Законів, що потребують термінового внесення до Верховної Ради України.

Серед них, зокрема, проекти Законів України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо захисту коштів фінансового резерву, призначеного для зняття з експлуатації ядерних установок, від інфляції», а також заходи, спрямовані на погашення заборгованості, що утворилася на оптовому ринку електричної енергії, та про генерального проектувальника ядерних установок та об'єктів, призначених для поводження з радіоактивними відходами.

Виконавчий директор з юридичних питань та супроводу процедур закупівель Енергоатома Наталія Мусевич повідомила, зокрема, що у зв'язку із прийняттям Указу Президента України №837/2019 «Про невідкладні заходи з проведення реформ та зміцнення держави» прийнято рішення направити до Міністерства енергетики та захисту довкілля проект Закону України

«Про особливості перетворення ДП «НАЕК «Енергоатом» у державне акціонерне товариство», раніше розроблений компанією.

Головний бухгалтер Енергоатома Наталія Вашетіна поінформувала про законодавчі ініціативи, що сформовані у зв'язку із змінами у Податковому кодексі та переходом на міжнародні стандарти фінзвітності, а також про необхідність їх подальшої підтримки. Також було обговорено поточний стан та проблеми законодавчого забезпечення фінансової стабілізації компанії, зокрема питання погашення заборгованості минулих періодів, проблемні питання врегулювання податкового законодавства та роботи НАЕК «Енергоатом» в рамках нового ринку електричної енергії.

Як зазначив директор ВП «Енергоатом-Треїдинг» Сергій Бедін, «на жаль в новій моделі рин-

ку з'явилися додаткові витрати, які не були враховані при встановленні тарифів НКРЕКП в 2019 році на диспетчеризацію та акцизний податок на електричну енергію, що становить орієнтовно 2,4 млрд грн на рік». Він повідомив, що з цього приводу компанія вже звернулася до Кабінету Міністрів України та Міністерства енергетики та захисту довкілля.

Резюмуючи засідання, очільник підкомітету з питань ядерної енергетики та ядерної безпеки Остап Шипайло повідомив про готовність народних депутатів до співробітництва з НАЕК «Енергоатом» в рамках ухвалення законопроектів, що сприятимуть поточній діяльності та розвитку атомної галузі, та наголосив на необхідності пошуку компромісу з метою врахування позиції компанії шляхом встановлення відкритого діалогу між Енергоатомом та депутатським корпусом.

ПРО ТАРИФИ НА КОМУНАЛЬНІ ПОСЛУГИ У 2020 РОЦІ

Відповідно до Закону України від 09.11.2017 №2189-VIII «Про житлово-комунальні послуги»; Рішень виконавчого комітету Нетішинської міської ради від 26.09.2019 № 456/2019 «Про встановлення тарифів на централізоване водопостачання та водовідведення»; від 12.12.2019 №569/2019 «Про коригування тарифу на теплову енергію»; від 12.12.2019 №570/2019 «Про коригування тарифів на послуги з постачання теплової енергії та постачання гарячої води»; Постанови КМУ від 21.08.2019 №808 «Про встановлення граничного розміру плати за абонентське обслуговування у розрахунку на одного абонента для комунальних послуг, що надаються споживачам багатоквартирних будинків за індивідуальними договорами»

1. Бухгалтерія КГ з 01.01.2020 року проводити нарахування:

1.1 Плати за комунальні послуги на підставі відомостей надання послуг з постачання теплової енергії, централізованого водопостачання, централізованого водовідведення і постачання гарячої води за тарифами:

Вид послуг	Одиниці виміру	Населення		Бюджетні установи		Інші споживачі	
		без ПДВ	з ПДВ	без ПДВ	з ПДВ	без ПДВ	з ПДВ
Централізоване водопостачання	грн/м ³	11,63	13,96	11,63	13,96	11,63	13,96
Централізоване водовідведення	грн/м ³	13,92	16,70	13,92	16,70	13,92	16,70
Послуга з постачання гарячої води:	грн/м ³			22,16	26,59	22,16	26,59
для потреб населення за умови підключення рушникосушильників до систем гарячого водопостачання	грн/м ³	22,31	26,77				
для потреб населення за умови відсутності рушникосушильників	грн/м ³	21,48	25,78				
Послуга з постачання теплової енергії	грн/Гкал	196,90	236,28	196,90	236,28	196,90	236,28

Для населення, квартири якого не обладнані засобами обліку води, за послуги з централізованого постачання холодної та гарячої води, водовідведення проводити нарахування відповідно до діючих тарифів, норм споживання та фактичної кількості діб у місяці.

1.2 Плата за абонентське обслуговування в розмірі 29,81 грн без ПДВ та 35,77 грн з ПДВ на місяць на одного абонента на підставі переліку абонентів.

2. Визнати таким, що втратив чинність, наказ ВП ХАЕС від 28.12.2018 № 2335 «Про тарифи на комунальні послуги».

Адміністрація КГ

СПОРУДИЛИ МІКРО-ГЕС

На річці Горинь у місті Славута, що на Хмельниччині, завершили будівництво мікрогідроелектростанції потужністю до 200 кВт для виробництва екологічно чистої електроенергії. Залишається лише виконати впорядкувальні роботи, розповіли у пресслужбі Славутського міськвиконкому.

Як зазначає представник ТОВ «Славгідро», технічний консультант Віктор Бойко, перед тим, як розпочати зведення мікрогідроелектростанції, було детально вивчено технічні характеристики, проведено екологічні експертизи, аби уникнути погіршення стану берегів, русла та дна річки, зміни швидкості течії, замулення, погіршення показників вмісту кисню, температури води, падіння рівня ґрунтових вод, обміління на нижніх створах влітку тощо.

ГЕС працюватиме в автоматичному режимі, дотримуючись санітарних мінімумів. Робота станції припинятиметься при зниженні рівня води, не забіраючи її у річки.

Як зазначається, вироблену електроенергію, яка спрямовуватиметься в загальну систему України, купуватиме Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП).

Щорічні відрахування до міського бюджету складатимуть понад 1 млн гривень. Ці кошти будуть спрямовані на розвиток Славутської міської ОТГ.

Вікторкові зустрічі

НЕ ЗУПИНЯТИСЯ НА ДОСЯГНУТОМУ

Так окреслив основні завдання в сфері молодіжної політики у поточному 2020 році лідер організації молоді станції Леонід Волков. Здобутки за роки діяльності цього молодіжного осередку, зокрема й у минулому році, без сумніву були. Серед таких наш співрозмовник називає налагодження дієвої співпраці з молодіжними громадськими організаціями Нетішина, що вилилося у спільне проведення ряду заходів.

Не відійшли в організації й від конкурсу наукових доповідей серед молодих працівників станції, який вже став невід'ємною складовою діяльності впродовж багатьох років. Відрадно, що представники ХАЕС досить відповідально підходять до його проведення, обирають актуальні теми для дослідження і ґрунтовно їх розвивають, пропонують шляхи вирішення проблемних питань. Що дозволяє знайти прихильність журі, заявивши про себе не тільки на рідному майданчику, а й достойно виступити серед конкурентів з інших АЕС як це було, наприклад у червні минулого року на галузевому конкурсі наукових доповідей під егідою Енергоатома, який проходив у Києві. Не сказати, що вибороли великий куш, бо скарбничка здобутків на цьому поприщі у 2019-у році поповнилася лиш одним призовим місцем за технічною тематикою. Зате, за словами Леоніда Волкова, всі роботи нетішинців, які стосувалися соціально-профспілкового напрямку, лягли в основу розробки змін та доповнень до колективного договору компанії на 2020-2021 роки. Комісія з оновлення цього основоположного документу життєдіяльності атомників, членом якої є голова ради молоді ХАЕС, якраз активно пропрацьовує всі заявлені пропозиції, в тому числі й ідеї, варті уваги, відображені у наукових доповідях молодих ви-

робничників. Цінні думки потребують ретельного вивчення і детального обґрунтування, адже для їх втілення мало добрих намірів, мають бути для цього фінансові можливості, правильно виписаний механізм реалізації того чи іншого положення. Але те, що молоді люди не байдужі до проблем сьогодення, вголос заявляють про своє бачення розвитку підприємства, заохочення персоналу й випускників профільних вишів, що сприятиме зміцненню висококваліфікованого кадрового потенціалу галузі, звісно ж радує. Бо інертність зовсім не пасує сучасній молоді, тільки мислячі, активні, амбітні (в межах розумного) здатні бути рушійною силою, йти в авангарді.

Серед добрих справ молодіжної організації, записаних на її рахунок у минулому році, Леонід Волков називає успішну участь представників ХАЕС у конкурсі профмайстерності в Енергодарі. Гарні результати продемонстровані на рівні компанії вказують на те, що молодь прагне до самовдосконалення і

саморозвитку, поглиблення своїх знань і збагачення професійного досвіду.

Яскравою родзинкою молодіжної політики називає Леонід Волков проведення щорічного форуму організації молоді Атомпрофспілки. Останній проходив у жовтні, його формат доволі динамічний і всеохоплюючий. Один день цілковито присвячувався атомній енергетиці, питанням пов'язаним з професійним ростом молоді, її соціальною захищеністю. І проходив він за участі виконавчого директора з персоналу НАЕК Енергоатом Олександра Остаповця та Павла Павлишина - на той час генерального директора Рівненської АЕС, а зараз т.в.о. президента енергокомпанії. У жвавій дискусії оголилося чимало проблем, які потребують невідкладного вирішення. І молоді активісти, в тому числі й нетішинці, відверто про них говорили, вказуючи на найпроблемніші моменти, пропонуючи свої варіанти їх врегулювання.

Молоді завжди притаманні особлива пульсуюча енергія і завзяття, жага до нового, до швидких результатів. Отож не можна допустити, щоб добрі пориви, не знайшовши розуміння, згасли, а добрі ідеї поглинула рутинна. Ключовим у роботі з молодими працівниками має бути вчасна підтримка, власний приклад, мудра порада, контроль за виконанням доручень, заохочення, прищеплення відповідальності за свою роботу. У цьому переконаний лідер нашої молодіжної організації. Він позитивно оцінює роботу культурно-масового сектора, який опікується мистецькими та спортивними заходами. Це, безумовно, допомагає розвивати у молоді більшу активність й зацікавленість у творчому й духовному збагаченні, сповідуванні здорового способу життя. Але зводити свою роботу тільки до цього спектру питань

молодіжний лідер не вважає правильним. Свої зусилля й надалі спрямовуватиме на закріплення у колективному договорі норм, які б дозволяли більш відчутно стимулювати початківців-виробничників до професійного і кар'єрного росту. Ідей, в тому числі озвучених конкурсантами у своїх наукових доповідях чи учасниками молодіжного форуму, багато. Йдеться про так звані «підйомні», наприклад, про надання безвідсоткових позик на придбання житла чи, скажімо, часткової компенсації його оренди, ряд інших моментів, які б значно підсилювали соціальний пакет. Але для реалізації таких ідей має бути економічне підґрунтя, детальні розрахунки «виграшів» і можливих ризиків, чітко прописані механізми, які б не мали двояких трактувань і не створювали лазівок для порушень. Над цим і працюють, зокрема, члени комісії з розробки нового Колективного договору. Кожна позиція, яку доводиться обстоювати, проходить у тривалих дискусіях, компроміс дається нелегко. Але молодіжний лідер, за його ж твердженням, готовий і надалі знаходити переконливі аргументи, домагатися позитивних рішень на користь тих, хто прагне утвердитися в житті і професії, хто готовий брати на себе відповідальність.

У розмові ми торкаємося питання зміни поколінь, яка зараз відбувається у трудовому колективі станції. Для якомога ефективного і безболісного проходження такого важливого процесу потрібно докласти чимало зусиль, спрямованих на підготовку гідної заміни. Це робота щоденна і безперервна, яка передбачає як перевірені часом і практикою методики, так і нові підходи до підбору та підготовки кадрів. Тільки поєднання цих двох чинників дасть очікуваний результат.

Ольга Сокол

ПЕНСІОНЕР – АКТИВНИЙ ЧЛЕН ПРОФСПЛКИ

Станом на кінець збіглого року профспілкова організація пенсіонерів ХАЕС нараховувала 725 чоловік - 89 осіб були прийняті на облік та 12 осіб поновлено у складі профспілкової організації. Протягом року за несвоєчасну сплату членських внесків виключено 42 пенсіонери та 12 у зв'язку зі смертю.

На початку 2019 року було проведено звітну конференцію профспілкової організації пенсіонерів ХАЕС. Робота цехкому проводиться згідно із затвердженим планом.

Протягом року проведено 26 протокольно оформлених заходів, на яких розглядалися заяви пенсіонерів про виділення матеріальної допомоги, проведення суботників, вечорів відпочинку, туристичних походів, виключення із профорганізації за несплату внесків та інше.

У 2019 році проведено вечори відпочинку до Міжнародного дня жінок 8 Березня та Дня енергетика, здійснено дві туристичні поїздки у Карпа-

ти та Закарпаття, два суботники з благоустрою закріпленої за ХАЕС території, висаджування дерев. 94 пенсіонери отримали матеріальну допомогу на лікування та проведення складних операцій, 44 - отримали санітарно-курортні путівки, біля 30 осіб займаються в групі здоров'я.

Пенсіонери беруть активну участь у Спартакладі ХАЕС. Л.М.Малько, Н.М.Кияк, О.М.Ткачук, О.П.Пузан, Г.М.Симонова брали участь у змаганнях. З.К.Грибанова та В.П.Кузнецова зайняли призові місця у шахматних баталіях.

Всі ці та багато інших заходів профспілковій організації пенсіонерів вдалося зробити завдяки постійній увазі і активній підтримці адміністрації ХАЕС і профспілкового комітету.

Ольга Яськів, голова цехкому

ДО ТАЇНИ СПЛЕТІННЯ НИТОК

Методів передачі зображення безліч. У цьому змогли переконатися учасники першої виставки авторських робіт – гобеленів – жительки Нетішина Антоніни Єльяви, яка відбулася у Нетішинському міському краєзнавчому музеї. Вона багато років успішно експериментує у царині створення різних композицій за допомогою ниток. Це пейзажі, натюрморти, портрети, елементи декору.

Кожен гобелен Антоніни Антонівни можна роздивлятися довго і присіплюючи. В уяві народжуються фантазії та роздуми про те, що ймовірно надихнуло майстриню на поєднання різнокольорових хитросплетень. Ось дітлахи обідають за столом, а далі – пара закоханих під парасолькою. Сільський пейзаж відтворює картинку із дитинства: уснігових заметах діти пробираються, щоб привітати рідних із Різдом Христовим.

Розділити радість непересічної творчості Антоніни Єльяви до музею завітали колеги, добрі знайомі та рідні нетішинської майстрині. Вони

тільки вишні та інші фруктові дерева зростали на території садиби батьків Антоніни, поряд – ліс, який цивілізація розділила навпіл залізницею.

У родині Антоніни Антонівни майже всі тяжіли до творчості. Дід був майстром із обробки дерева, бабуся скрупульозно гаптувала мереживо. Це вплинуло й на чотирьох сестер родини Єльяви. Вони всі реалізують себе у різних жанрах образотворчого мистецтва.

Середню освіту Антоніна Єльява здобула у Острозькій загальноосвітній школі №3. Згодом вивчала російську філологію у Рівненському педагогічному інституті ім. Д.З.Мануїльського. Педагогічні знання стали у пригоді, коли вона переїхала до Нетішина. Тут у освітній галузі пройшла стежку від вихователя групи продовженого дня до заступника директора із виховної роботи. Впродовж 1983 – 2003 років трудилась у Нетішинській ЗОШ №1. Шістнадцять років віддала праці у Службі у справах дітей виконавчого комітету Нетішинської міської ради.

Під час презентації першої персональної виставки колеги неодноразово наголошували, що Антоніна – особистість багатогранна. Серед її захоплень не тільки ткацтво гобеленів, вона успішно створює мереживні витвори гачком. А ще знаходить час для участі у муніципальному хорі «Елегія». Коли приходить натхнення, то вдається до створення поетичних образів.

Під час презентації багато цікавих подробиць із біографії Антоніни Єльяви озвучили директор Нетішинського міського краєзнавчого музею Оксана

Кононюк, науковий працівник музею Оксана Іванець, практикуючий психолог Тетяна Захаревич-Любченко, близька подруга Тетяна Войтович та інші.

Не приховував свого захоплення від презентованих творів експозиціонер музею Валерій Походонько, якому було довірено на виставці тематично та стилістично поєднати витвори талановитої нетішинки.

Перша персональна виставка проходила, якщо можна так сказати, у домашній обстановці, яка сприяла позитивним емоціям, усвідомленню значення кожного захоплення людини, що робить світ цікавим і привабливим. Принаймні багато учасників заходу повідомили, що слово «гобелен» увійшло до широкого вжитку тільки у XVII сторіччі завдяки королівській мануфактурі, яку відкрили в Парижі брати Гобелени. Власне ця мануфактура і займалася випуском тканих настінних полотен – тоді ще шпалер. При цьому гобелени були відомі набагато раніше, також користувалися популярністю і вважалися дорогим задоволенням. До прикладу, у Стародавньому Єгипті з гобеленового полотна шили одяг, рукавички та інші аксесуари, але дозволити собі їх могли тільки шляхетні заможні громадяни. Нерідко ці прикраси відходили разом із господарями до потойбічного світу. До усвідомлення культурно-мистецької цінності гобеленів тепер свою лепту внесла і нетішинка Антоніна Єльява.

Олександр Шустерук
Фото Віктора Гусарова

не скупилися на слова захоплення творчими здобутками жінки, яка навчилася, не дивлячись на постійну зайнятість, знаходити час для створення гарних, майстерно виготовлених гобеленів.

Антоніна Антонівна народилася у мальовничому селі Вишеньки Острозького району. Як мовиться, сама назва села мимоволі налаштує на романтичне сприйняття докільля. І не

У СЛАВУТСЬКІЙ ГРОМАДІ

ЗАПРАЦЮВАВ МОЛОДІЖНИЙ ТЕАТР

Театральна студія «Терен» гучно заявила про своє відкриття прем'єрою вистави «Станція, або розклад бажань на завтра» (автор пєси Олександр Вітер).

Постановка відбулася у суботу, 11 січня, у залі Центру культурно-мистецьких ініціатив (колишній Будинок культури комбінату «Будфарфор») та зібрала аншлаг.

Студія «Терен» – це творчі, активні та захоплені театральним мистецтвом молоді люди: Ольга Павліковська, Оксана Гребень та Любава Сокольнікова.

Ідею створення студії її керівник – Ольга Павліковська, виношувала давно, а розпочали роботу весною 2019 року.

Поштовхом стало створення ГО «Кластер творчих індустрій» та початок функціонування ЦКМІ, на

базі якого проводили репетиції.

При виборі пєси (а це драма з елементами фарсу) прагнули аби вона була цікавою для глядача, найперше молоді, адже «Терен» – це молодіжний театр, і мала глибокий філософський зміст. Надалі актори-аматори планують звертатися і до класики, але у новаторському її прочитанні, і до творів сучасників. Наразі запрошують до участі усіх бажаючих, незалежно від віку і досвіду. Адже розкрити у собі талант ніколи не пізно, переконані у «Терені». Особливо зацікавлені аби приходили молоді люди.

Постановка аматорської театральної студії отримала широкий резонанс в громаді. Актори планують на численні прохання найближчим часом повторити виставу.

ТУРНІР ШАБЛІСТІВ

Гаряче було в Нетішині на традиційному юнацькому турнірі з фехтування на шаблях, який після тріумфу української жіночої команди на Олімпійських іграх-2008 організатори присвятили вихованкам місцевої комплексної ДЮСШ, олімпійським чемпіонкам Галині Пундик та Ользі Жовнір.

На цьогорічні змагання прибули 60 перспективних шаблїстів 2003 року народження й молодших з усіх регіонів держави, де культивується цей вид спорту. Нетішинський турнір досить популярний, бо є рейтинговим для кадетської вікової групи. Протягом двох днів у ході безкомпромісних

дубоїв визначилися найсильніші.

Нетішинець Дмитро Колобаєв посів третє місце в індивідуальному залїку. А команда дївчат Нетішин-1 здобула «бронзову» нагороду.

Юні спортсмени мали змогу поспїлкуватися з титулованою шаблїсткою Ольгою Жовнір, котра була суддею змагань.

Віктор Флентін

ІВАН В УКРАЇНІ: ЩО ЦЕ, НАВІЩО І ЯК ПРАЦЮВАТИМЕ

З 13 січня 2020 року в Україні запроваджено міжнародний номер банківського рахунку IBAN.

Що це означає для пересічного українця і чи вплине на систему розрахунків.

Що таке IBAN і чому це важливо саме зараз?

International Bank Account Number – це міжнародний формат коду банківського рахунку. Використовується для здійснення міжнародних банківських переказів.

IBAN-стандарт став обов'язковим для клієнтів усіх банків України під час здійснення переказів коштів як у національній, так і в іноземних валютах.

У чому переваги IBAN?

По-перше, це легкість отримання переказів на валютні рахунки з-за кордону. По-друге, спрощення і підвищення точності внутрішніх і закордонних вихідних переказів.

Номер в цьому стандарті можна верифікувати при відправленні переказу контрольною цифрою. Це зменшить кількість помилкових переказів.

У чому відмінність IBAN від звичайного рахунку?

Стандарт номеру IBAN передбачає 29 літер та цифр, а в Україні наразі діє вимога про 14-значний рахунок.

За міжнародним номером банківського рахунку міжбанківські платежі здійснюються швидше і коштують дешевше.

Як виглядатиме рахунок за стандартом IBAN?

Міжнародний банківський рахунок складається з 29 значень і має такий стандарт:

UA nn bbbbbb ccccccccccccccccc – де

UA – код країни;

nn – контрольний розряд (генерується банком);
bbbbbb – код МФО банку, в якому відкритий рахунок;

cccccccccccccccc – номер рахунку клієнта.

Як працюватиме цей рахунок?

У реквізиті розрахункового документа Рахунок мають зазначити номер рахунку платника/отримувача тільки за стандартом IBAN.

Ви можете знайти цей номер у своєму договорі чи системі інтернет-банкінгу або звернутись до контакт-центру чи відділення банку (номер рахунку не те саме, що номер картки, який вказаний на картці).

ПРЕЗЕНТОВАНО «КАЛЕНДАР ЗНАМЕННИХ І ПАМ'ЯТНИХ ДАТ ХМЕЛЬНИЧЧИНИ НА 2020 РІК»

Відбулась презентація рекомендаційного бібліографічного довідника «Календар знаменних і пам'ятних дат Хмельниччини на 2020 рік», який укладається щорічно фахівцями Хмельницької обласної універсальної наукової бібліотеки з 1966 року за участю науковців, краєзнавців, журналістів, провісників, працівників музейних, архівних, туристичних, навчальних, бібліотечних закладів.

Календар на 2020 рік містить 571 знаменну дату в житті області, у т.ч. вперше виявлених 167 дат. Під час презентації у бібліотеці розповіли й про ювілейні дати, якими буде багатий цей рік, та інформацію про які можна знайти у довіднику. Так, у 2020-му 58 населених пунктів Хмельниччини відзначатимуть ювілейні дати з часу першої документальної згадки. 60-літній ювілей святкуватиме Хмельницький поліграфічний коледж, 90-ліття – низка районних газет.

Серед найбільш вагомих дат у 2020 році покажчик подає: ювілей населених пунктів (600 років с. Святець Теофіпольського району, 500 років селам Радощівка Ізяславського, Бачманівка, Берездів, Жуків Славутського, 455 смт Чемерівці), подій (150 років прокладання першої в області залізниці, 40 років естафети олімпійського вогню на Хмельниччині), установ та організацій (480 років Головчинецькому монастирю, 275 років церкві Різдва Богородиці у с. Моломолинці Летичівського району, 225 років заснування Подільської пошти, та Славутській суконній фабриці, 150 років Понінківській папірні, 125 років Полонському заводу кераміки, 90 років Кам'янець-Подільському коледжу культури та 50 років обласному академічному театру ляльок). Також цього року виповнюється 870 років з часу першої літописної згадки про Болохівську землю, 775 років з часу писемної згадки про Бакоту – центр Подніпровського Пониззя. Кам'янець був проголошений столицею Поділля 635 років тому (у 1385 році). 425 років виповнюється з часу поширення селянсько-козацького повстання під прово-

дом Северина Наливайка на Летичів, Меджибіж, Остропіль, Старокостянтинів. 225 років – з часу заснування Подільської пошти. Плоскирів став повітовим центром з назвою Проскурів також 225 років тому, а 150 років тому в області проклали першу залізницю. 90 років виповнюється у 2020-му з часу супротиву селян Поділля під назвою «Волики або Бабські бунти» проти колективізації...

Серед ювілейних будуть відзначатись персональні дати політичних діячів О.Лотоцького, Й.Волошиновського, В.Дзвонковського, науковців С.Маковецького, Ф.Яновського, М.Скорського, М.Сигала, В.Костюка, М.Курія, М.Красносельського, істориків С.Оскольського, Н.Ганновер, І.Винокура, сучасників М.Скиби, М.Войнаренка, В.Смоля, П.Смоленюка, митців М.Старицького, К.Місевича, П.Бідасюка, І.Хомайко-Мацюк, письменників П.Маркіша, Г.Соколенка, М.Кльоца, Б.Грищука, М.Сумишна, спортсменів А.Дідуха, А.Майстера, А.Бондарчука, Ф.Мельник, М.Бех-Романчук.

Структурно видання складається з двох частин – хронологічної за календарем дат і текстової, де є понад 40 довідок до знаменних дат.

Для зручності використання та пошуку укладено покажчик персоналії та авторів публікацій. У презентації взяли участь голова Хмельницької міської організації Національної спілки краєзнавців України Юрій Блажевич, доцент Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії, член Національної спілки краєзнавців України Віктор Адамський, кандидат історичних наук, доцент, головний науковий співробітник відділу інформаційних технологій Державного архіву Хмельницької області Віталій Галатир, журналіст, публіцист, голова Хмельницької обласної організації Національної спілки письменників України Петро Маліш, журналіст, письменник, член Національної спілки письменників України Михайло Цимбалюк, заступник директора з питань охорони культурної спадщини Хмельницького обласного науково-методичного центру культури і мистецтв, аспірант Центру пам'яткознавства НАН України, член Національної спілки краєзнавців України Сергій Шпаковський, заступник голови обласного відділення Національного олімпійського комітету в Хмельницькій області Віктор Флентін та інші.

ТЕРМІНОВО ПОТРІБНА ВАША ДОПОМОГА!

Шановні колеги! Із проханням про допомогу звертається сім'я Вадима Вікторовича Карпенка (1974 р.н.), пенсіонера в/ч 3043 з охорони ВП ХАЕС. Дружина, Валентина Сергіївна Карпенко, працівник ЗВВО ВП ХАЕС. У результаті перенесеного обширного інфаркту на теперішній час хворий перебуває в критичному стані та потребує термінової операції щодо пересадки серця. До такого висновку прийшли провідні спеціалісти України (Інститут Амосова та центр серця Тодурова). Операція реальна, але дороговартісна – 120 000 у.о. Таку операцію можуть виконати в Білорусії за наявності коштів. Державна програма для таких хворих існує і в Україні, але і черга хворих на таку операцію не мала. Тому звертаюся до всіх небайдужих і милосердних людей: разом ми можемо врятувати життя цій людині.

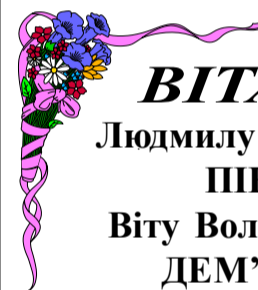
Картка Ощадбанку: 4790 7000 0312 7017 на ім'я Карпенко Валентина Сергіївна.

ПРО МЕДИЧНІ ОГЛЯДИ 2020-го

Шановні мешканці міста!

Доводимо до Вашого відома, що щорічні профілактичні медичні огляди дітей, які відвідують загальноосвітні навчальні заклади міської ОТГ, здійснюються з 20 січня 2020 року за попереднім записом до лікаря, з яким укладена декларація. Отримати довідки встановленого зразка для проходження медичного огляду та додаткову інформацію можна у обраного Вами лікаря під час прийому.

Адміністрація КНП НМР «Центр ПМСД»

ВІТАЄМО!

Людмилу Степанівну
ПІНЧУК
Віту Володимирівну
ДЕМ'ЯНЧУК
з Ювілеєм!

*Здоров'я міцного, без нього не милі діла,
В здоров'ї - багатство і радість,
А більшого щастя нема!
Всього, що прекрасне в житті,
Від щирого серця бажаємо всі!
Хай щастя панує у вашому домі
І радість хай буде завжди,
Здоров'я міцного і щирої долі
Хай Бог посилає на довгі роки!*

Колектив спорткомплексу

Оксану Федорівну ЗІНЧЕНКО
Ірину Володимирівну МАЗУР
Сергія Андрійовича НАУМУКА
Марію Олександрівну
ВЕСЕЛКОВУ
Юлію Миколаївну БЄЩУК
Василя Івановича
ЛІЖАНСЬКОГО
Петра Віталійовича
ШАТКОВСЬКОГО
Руслана Ігоровича ЛЕВИКА
Світлану Павлівну ГРЕДУСОВУ
Марію Нестерівну ВОЄВОДУ
з Днем народження!

Бажаємо міцного здоров'я, щастя, благополуччя. Хай підтримують та надихають рідні, розуміють та допомагають колеги, минають негаразди та непорозуміння.

Колектив ЦДПРВ

СИН ДІЯЧА УНР Л. М. МАСЛОВ І ЙОГО БОНІСТИЧНА РОЗВІДКА

До 100-річчя появи грошових знаків волинських міст

Тоді ж появились і перші гроші волинських міст. Були це зобов'язання міських управ, деяких господарських чи кредитових установ, а навіть приватних організацій. Цитуємо: "Друковані переважно в українській мові, рідше в російській, а часом і в єврейській. Їх мистецька вартість мінімальна; рисунок переважно виконаний примітивно. А часом друковані вони просто друкарськими черенками (очевидно, гранками – авт.) на звичайному газетному або й на зшитковому папері".

В Луцьку перші гроші випущено ще в 1917 р. російською мовою. А в 1919 р. міська управа вже видала українські гроші вартістю 6, 10 і 20 гривень. Далі подамо зразок авторського боністичного опису.

"Ці луцькі гроші, розміром 12,8 на 7,6 см, були надруковані на досить приличному папері, навіть із водними знаками. На одній стороні на рожевому тлі була рямочка, а докола неї подана словами вартість банкноту (шість, десять, двадцять гривень). У рямці був напис "Луцька Мійська Управа", нижче герб Луцька і 1919 рік. Під цим був рисунок Любартового замку. По двох сторонах вартість банкноту числом 6, 10, 20 і внизу напис: "Фальшування карається законом". На другій стороні купюри вгорі й унизу були написи: "Розмінний знак луцького мійського самоврядування". Посередині печатка луцької міської управи, біля неї напис: "Згідно постанови Мійської Думи від 11 березня 1919 р. останній строк дійсності знака 1 січня 1920 року": "Каса Мійської Управи обмінює знаки, коли буде доставлено їх не менше, як на сто гривень". Додається, що в Луцьку тої пори були ще розмінні знаки "вартости 3-ох рублів" російською мовою. На одній стороні був напис: "Луцкое Общ. Собрание – 3 руб.", на звороті підписи голови й скарбника.

Фахово зроблено опис кременецьких грошей. Л. Маслов пише, що в 1919 р. Кременецькі народна повітова і міська управи почали видавати розмінні білети вартістю 1, 3, 5 і 10 карбованців. Вони були одного розміру – 13,6 на 7,6 см. Друкувалися гарною фарбою на кольоровому тлі: 1 крб. на жовтому, 3 – на зеленому, 5 – на синьому і 10 – на рожевому. Кожен папірець обведений рамкою, а в усіх її кутах поміщена вартість знаку числом. Угорі розміщено міський герб та вартість кожної банкноти словами. Нижче – напис: "Кременецький розмінний білет 1919 року", ще нижче – "Всі розмінні білети Кременецьких самоврядувань цілком забезпечуються всім майном кременецького земства і міста Кременця".

Під підписами відповідальних осіб засторога: "Фальшування карається законом". На кожній банкноті є і такий напис: "За весь час обороту кременецьких розмінних білетів Кременецька Повітова Народня Управа і Кременецька Міська Управа виплачують за кожних сто карбованців розмінними білетами сто карбованців державними кредитовими білетами".

Автор дослідження виявив, що Кременецька повітова управа видала ще розмінний знак вартістю 1 крб., котрий служив для розрахунків у буфеті під час вечірок, влаштованих управою. Місто друкувало і два види бонів Громадського Товариства ціною 10 та 25 крб. Вони служили для розрахунків у буфеті "клубу" товариства, а також... під час гри в карти.

Нарешті, чим виокремлювались кременецькі гроші з-посеред інших, собі подібних на Волині, то це тим, що вже у 1920 році, за польської влади, вони друкувалися польською мовою. Ось фраза автора: "Це, мабуть, одинокі місто на Волині, що мало гроші

Чек кооперативи "Помощ" у Дубно (розмір 12×7,2 см).

в польській мові". Їх вартість – 1, 3 і 5 польських марок. На лицевій стороні вгорі був герб Кременця, польський орел і напис: "5 marek polskich 5. Kto podrabia lub faizuje te bonu, podlega odpowiedzialnoñci sñadowej". Внизу три підписи. На звороті наступний напис: "Magistrat m. Krzemieccsa przyjmuje odpowiedzialnoñz za wymiank niniejszego bonu na marki polskie. Ten

Розмінний білет м. Житомира варт. 5-ти карбованців (розмір 15×9,8 см).

bon wañny do dnia 1 marca 1921".

Далі на сторінках "Нашої Батьківщини" знаходимо детальний опис усяких грошових знаків та бонів Рівненських повітової та міської управ, а також і самого м. Рівне. Перші банкноти, видані для повіту в 1919 році, були вартістю 10 карбованців.

Друкувалися на блакитному папері, мали герб міста і всі інші необхідні в цьому випадку атрибути. Багато бонів видав продовольчий відділ рівненської міської управи. Перші з них ціною 5 і 10 рублів, що з'явилися в березні, були російськомовні. А травневі 10 і

Бон містечка Корці варт. 5-ти рублів (розмір 9,7×6,5 см).

20 вже іменувалися карбованцями. Ці рівненські грошові знаки Л. Маслов іменує квитанціями. Зокрема, пише: "На квитанції 10-ти карбованців (принаймні на екземплярі, що його маю), є на відворотній стороні ще інша печатка із тризубом посередині та з написом докола: "Рівненська Мійська Управа".

Так само, двомовним варіантом, були видані гроші Рівненського народного кооперативу; по-українськи – вартістю 10 карбованців, по-російськи – ціною 3 рублі. Бони вартістю 10 карбованців видавав і єврейський кооператив "Липас Гацедек" і "Рівненське Споживче Товариство", обидва – українською мовою. Це були знаки кооперативу дрібних рівненських купців. Основний напис на них подавався російською мовою з сумнівною стилістикою: "Каждый член кооператива имеет выдать предъявлению сей расписки деньгами, имеющими хождение в пределах Украинской Республики. Один Рубль".

Подібні чеки були й у Дубно. Кооператив "Помощ" видавав свої знаки "в російській мові вартости 1-го рубля і в українській – 10-ти карбованців". Серед інших написів на останньому, українському були такі: "Кооператив "Помощ". Чек вартостю 10 карб."; "Без печатки кооп-ви не дійсний". Дати й місця видання не було. На чеку, виданому по-російськи, зі зворотної сторони можна було довідатися, що ці чеки видані через брак дрібних грошей і будуть прийматись кооперативом без обмеження суми. Дата: "1919 р."

Нарешті, гроші ближнього Острога. Тут у 1919 році міська управа випустила розмінні білети вартістю 6, 10 і 20 гривень. Описуючи ці банкноти,

Л. Маслов виділяє такі тексти: "Розмінний білет м. Острога, О. М. У., 1919., О. М. У. (тобто: Острозька міська управа). Подається заповнення, що ці білети забезпечені державними грошми: "Розмін білетів на державні гроши Остріжське Самоврядування виконує во весь час обороту їх".

У містечку Корці випускалися гроші вартістю 1, 3, 5 і 10 рублів. Друкувалися на "зшитковому" папері "удвіліній" – в російській і єврейській мовах". Серед написів на цих банкнотах були такі: "Действителен до 1 января 1920 г.". Єврейськими літерами: "5670 рік". На зворотній стороні – печатка з шестирамочною зіркою посередині й єврейським написом: "Управа гміни Корець, воевідство волинське".

Подібні касові знаки випускало містечко Бережниця на Сарненщині. Були вони друковані на звичайному папері. Розраховувались переважно на єврейське населення. Російською мовою подавалась лиш вартість – "пять рублей". На звороті – кругла печатка з єврейським написом: "Юдейський Союз Єдність в Бережниці на Волині".

Чималу увагу приділено грошам міста Житомира. Тут українська валюта почала друкуватися ще в 1918 році. Це були білети ціною 1 і 5 карбованців. Їх частковий опис ми подали на початку нашого огляду. Вони забезпечувались державними кредитними білетами з розрахунку: за 1000 розмінних – 1000 кредитних. Банкнота 1 карбованець мала жовте тло, розмір 11,5 на 6,8 см., 5 - карбованцева має зелену барву, розмір 15 на 9,8 см.

В 1920 році Народний Банк м. Житомира видав гроші російською мовою. Банкнота вартістю 250 рублів мала розмір 14,5 на 9,6 см., колір синій. Зміст написів був той же, що й на українських знаках. Лише замість слів "Розмінний білет міста Житомира" було подано: "Разменный билет Народного Банка г. Житомира". Бажаючи пропонуюмо відвідати наш музей і побачити ці й інші банкноти.

Свій боністичний огляд Л. Маслов закінчує такими словами: "Чув я тамки, що своєї гроші мало й містечко Чуднів коло Житомира, але ближчих інформацій про них, на жаль, не маю". Тим часом, автор висловив надію, що на Волині є ще значна кількість банкнот, яких він не зміг описати. І тому якщо хтось з читачів "Нашої Батьківщини" має їх або щось про них знає – нехай, будь ласка, повідомить його про це.

Василь Вихованець, науковий співробітник Нетішинського міського краєзнавчого музею.

ВОДОХРЕЩА - 2020, АБО Ж ЙОРДАН, БОГОЯВЛЕННЯ

Хрещення - це свято, яке є одним з головних у християнстві. Воно було і залишається одним з найулюбленіших в нашій країні. Дата святкування - 19 січня, а напередодні віруючі відзначають Водохресний Святвечір (другий святий вечір).

Здавна відомо, що Іван Хреститель охрестив народ в Йордані, чим закликав всіх до покаяння й очищення душі від гріхів. Ісус у віці 30 років, будучи безгрішним, перший прийняв хрещення, освятивши при цьому собою річку Йордан. На честь цієї події свято і було названо Хрещенням, а в народі його називають Йорданом (Ордань). Цей же день примітний святом Богоявлення.

ХРЕЩЕННЮ ПРИТАМАННІ СВОЇ ТРАДИЦІЇ

За день до **Водохреща** віруючі постять, а 18 січня відзначають **Водохресний Вечір**. Існує звичай для всієї родини, як і на Різдво, збирати-

ся за столом. На вечерю готують пісні страви, кутю та узвар. Головна традиція свята - водосвяття. В день Хрещення святять воду у всіх церквах, а також освяченню підлягають всі джерела води, такі як річки, ставки та озера, - в них прорубується ополонка, в яку священнослужителі опускають хрест.

Існує повір'я, що свята вода очищає і зцілює. Тому люди стають в чергу, щоб запастися святою водою на цілий рік. Якщо бути присутнім на ритуалі освячення води, то можна здобути зцілення своїх недуг. За хрещенською водою можна прийти і після свята або набрати її зі звичайного джерела, бо, за переказами, в водохресну ніч навіть проста вода має цілющу силу...

ВОДОХРЕСНЕ КУПАННЯ

В день Хрещення віруючі бажають викупитися в ополонці - щоб вилікуватися від недуг. Тра-

диція купання на Хрещення є у всіх християнських країнах. Священники та віряни йдуть до заздалегідь прорубаної ополонки, яка у них асоціюється з річкою Йордан. Після того, як отець освятить воду в ополонці, триразово занурюючи хрест, запалюючи вогонь і читаючи молитву, бажаючи занурюються у воду з головою три рази, хрестячись і вимовляючи молитву.

Сенс обряду в тому, що віруючі готові піти за Христом, приймаючи хрещення і християнську віру. Він виключно добровільний, оскільки немає жодного обов'язку занурюватися в холодну воду. Прийняття причастя в водохресний день вже буде доказом любові до Господа. Перекази говорять, що, коли Ісус прийняв хрещення, з небес в образі голуба зійшов до нього Святий Дух. Тому свято за звичаєм закінчується випусканням голубів.

СУЧАСНЕ СВЯТО ЙОРДАН

У народі цей день традиційно широко святкується і є заключним в ряду новорічних свят. Навіть не дуже віруючі люди вважають корисним для здоров'я занурення в крижану воду під час зимової холоднечі, після чого відчують великий прилив позитиву, хороших емоцій, говорять про здоров'я на весь рік. До речі, є повір'я, що в студеній хрещенській воді неможливо застудитися. Тому купаються навіть діти.

КУПАННЯ НА ВОДОХРЕЩА: ФАХІВЦІ ДАЮТЬ ПОРАДИ ЖИТЕЛЯМ ХМЕЛЬНИЧЧИНИ

Однією з основних традицій Хрещення Господнього є купання в ополонках. Віряни знають, що вода в цей день набуває цілющих властивостей, тому, занурившись в неї тричі, людина вбереже себе від недуг на весь наступний рік.

Та купання взимку, без підготовки небезпечно для людей похилого віку, дітей, осіб, які страждають на хронічні захворювання. Зимове плавання викликає максимальне напруження фізіологічних механізмів терморегуляції і впливає на організм людини, викликаючи зміни в діяльності всіх систем і органів.

І тому така процедура має як позитивні, так і негативні наслідки для здоров'я. Серед позитивних можна виділити такі:

- омолодження - вважається, що купання в ополонці допомагає тонізувати гладку мускулатуру судин, що при-

зводить до зникнення головного болю;

- імунітет - існує думка, що короткочасний вплив холодом "лякає" організм, який починає виробляти більше антитіл, а отже, зміцнюється імунітет;

- обмін речовин - під час купання в крижаній воді прискорюється потік крові, всі органи починають працювати в більш активному режимі;

- сила волі - подолавши невпевненість та своєрідний страх перед моторошним холодом, людина починає поважати себе, з'являється впевненість у своїх силах і майбутньому успіху.

Негативні наслідки можуть бути такі:

- стрес для організму - перебування на морозі лише у взутті та купальному костюмі - відчуття незручності, а крижана вода може викликати справжній шок для організму. Тим більше низькі температури не сприяють до "звикання" до водички, як це відбувається влітку;

- зупинка серця - людям з проблемами серця рекомендують відмовитися від купання у ополонці через небезпеку зупинки серцевого м'яза. Медики стверджують, що "запустити" серце заново у такій ситуації надзвичайно важко, і смертність в таких випадках досить висока;

- безпліддя - після купання у крижаній воді можна стати безплідним. Причому ця проблема може торкнутися як жінок, так і чоловіків.

Зимове плавання протипоказане людям при таких гострих і хронічних станах:

- запальні захворювання носоглотки, придаткових порожнин носа, отити;

- серцево-судинної системи (уроджені та набуті вади клапанів серця, ішемічна хвороба серця з нападами стенокардії, перенесений інфаркт міокарда, гіпертонічна хвороба II і III стадії);

- центральної нервової системи (епілепсія, наслідки важких травм

черепи, склероз судин головного мозку у вираженій стадії, енцефаліт, арахноїдит);

- периферичної нервової системи (неврити, поліневрити);

- ендокринної системи (цукровий діабет, тиреотоксикоз);

- органів зору (глаукома, кон'юнктивіт);

- органів дихання (туберкульоз легень, запалення легенів, при бронхіальній астмі);

- сечостатевої системи (нефрит, цистит, запалення придатків, запалення передміхурової залози);

- шлунково-кишкового тракту (віразкова хвороба шлунка, ентероколіт, холецистит, гепатит); при шкірно-венеричних захворюваннях;

- не можна купатися і вагітним - перепад температур може викликати передчасні перейми і навіть викидень.

Якщо ви все ж вирішили спробувати купатися в ополонці, спочатку порадьтеся з лікарем і дотримуйтеся наступних правил:

- обов'язково купайтеся у знайомому місці або місці, що пристосоване для зимового купання з облаштованим заходом у воду.

- приходьте на ополонку з супроводжуючим. Беріть із собою ковдру або щось інше, щоб постелити під ноги при роздяганні та одяганні.

- купання треба проводити швидко. Якщо ви новачок - тільки пірнути у крижану воду та зразу виходити.

- одяг повинен бути зручним для одягання, не тісним і з найменшою кількістю гудзиків.

- ніколи не вживайте алкоголь та не паліть перед купанням.

І на завершення з метою попередження переохолодження непогано було б випити гарячого чаю, краще всього з ягід чи фруктів із заздалегідь принесеного з собою термоса.

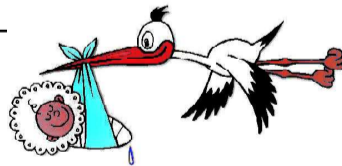
ПОПОВНЕННЯ

З 2 по 16 січня 2020 року в акушерському відділенні Нетішина народилося 6 немовлят, всі хлопчики.

Нетішинців цього разу 5, всі хлопчики. Мамою найбільшої новонародженої дитини стала славуточка Наталія Володимирівна Галінська.

Її синочок народився вагою 4080 грамів при зрості 55 сантиметрів.

Щиро вітаємо батьків з поповненням у сім'ї. Дані на 9 годину 16 січня 2020 року.

Перспектива

Розповсюджується безкоштовно

30100, Хмельницька обл., м.Нетішин, вул. Лісова, 6, редакція.
Тел.: редактор 6-37-85; кор-т: 6-37-86; www.xaes.org.ua;

Головний редактор В.П.Гусаров, тел.: 6-37-84
E-mail: gusarov.viktor@khnp.atom.gov.ua

Засновник - адміністрація і трудовий колектив Хмельницької атомної електростанції

Зам. 23. Тираж 1350 екз. Обсяг 1.44 д.а. Набір і текстові діапозитиви виготовлені у ДОД ЦГЗ ХАЕС.
Газета віддрукована офсетним способом у ДОД ЦГЗ ХАЕС. Свідоцтво про реєстрацію серії ХЦ № 200 від 25 жовтня 1994р.